

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

XXI. (XXXVII.) ÉVFOLYAM, 30. SZÁM 2026. JÚLIUS 25.

400 FORINT

Szabadság

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

Mi lesz veled, Magyarország?

BALSZEMMEL

THÜRMER GYULA

Mi a bal szemünkkel nézünk a világra. Így sok mindent észreveszünk, amit csak a jobb szemünkkel nem látnánk. Másként is látjuk a világot, mondjuk úgy, balszemmel. Ezután minden számunkban elmondjuk, miként is látjuk az éppen esedékes eseményeket a saját politikai értékítéletünk alapján, balszemmel.

Mi lesz veled, Magyarország?

Vasárnap közvéleményt kutattam. Mit mondanak a piacon két hónappal az új kormány megalakulása óta? Magán közvélemény-kutatásom minden profi hókuszpókusz nélkül ment, csakúgy beszélgetve a piacon. Senki se írta elő, hogy mit kérdezzek, és ami még fontosabb, senki szájába sem adtam a választ.

A piac szerintem olyan, mint a mi kis országunk: vegyes. Vannak az őstiszások. Különleges emberfajta, soha nem tetszett neki semmi, de most végre győztesnek érzik magukat.

Aztán vannak az újtiszások, azaz az időközben tisztássá lett fideszesek, dékások, szocik, meg ki tudja még, hogy kicsodák. Nem kell őket egymásnak bemutatni, félszavakból is megismerik a másikat, ezért utálják is egymást.

Vannak a főokosok, a mindentudók. Ők már tavaly tudták, hogy győz a Tisza. Nincsenek kételyeik most sem. Megy a szekér!

Vannak bizonytalankodók. Szavazzak, ne szavazzak? Kire szavazzak? – mondták el magukban ezerszer áprilisban, majd többnyire úsztak az árral. Most sem mondják meg, hogy kire szavaztak, de már él bennük a félelem. Nem tudni, mi lesz a sok hűhó vége.

Kedvenc gombásom a megvilágosodottak magabiztosságával mondja, hogy ő bizony tisztás lett. Valaha az egyetemen tanította a gombatermesztés csínját-bínját, de rájött, hogy termelőként jobban megél, mint tanárként.

E felismerése még a gyurcsányi időkben született, de nem kedvelte meg őket. Tudja, mondta sokszor a piacon, ezeknek a felkapaszkodott úgazdagoknak csak a pénzük lett több. Az ízlésük megmaradt a kommersz gombapörköltnél, a vargányát vagy róka-gombát hírből se ismerik. Bezzeg a konzervatívok, azok tudják becsülni a jót, a magyart! A rendet is szeretik. Így lett meggyőződéses fideszes.

De hát az élet tartogat meglepetéseket. Most már tudom, mondja, hogy ezek a fideszesek mennyi disznóságot, mennyi bünt követtek el. Talán most rendet raknak. Bár fene tudja, van igazság abban, hogy holló a hollónak nem vájja ki a szemét.

Nézzé, csalódtam is a fideszesekben. Arról beszéltek, hogy polgárháború lesz, ha nem ők győznek és majd ők állnak az élre. Mi történt a valóságban? Egy perc alatt megadták magukat. Sorra mondanak le, eltűnnek, elbújnak, átállnak. Orbán is a világbajnokságon mutogatja magát, nem itthon. Szóval, elegem van belőlük!

Egyébként a feleségem világosított fel. Tudja, ő egy húszással fiatalabb, mint én, többet lát, többet hall. Ez a Péter, belevaló, jókiállású, ilyen vezessen bennünket! – adta ki a családi instrukciót az asszony. Ki merne ellenállni?

Nagyon szép ez a friss tők! Udvaroltam az egyik asszonynak, aki minden vasárnap kihozza a portékáját. Keveset, de mindig jót! Az örölt paprika-fokhagymazöldfűszer keverékét szabadalmaztatni kellene!

Én nem politizálok, mondja. De nézzen körül! Őstermelő egy, kettő, ha van. A többi mind a nagybaniról vagy multitól hozza az árut. Nézze meg azt a paradicsomot, lesír róla, hogy nem magyar! Júliusban, érti? Ezt kellene megváltoztatni, de nem fogják.

Szilvalekvárt szoktam venni egy úrtól. Szabolcsból jár fel. Vasárnap mindig politizálunk. Pontosabban szólva, ő mondja a kétségeit, én meg hallgatom. Igazából nem is vár választ. Nála minden drágább, mint a többiekénél. Fel kell hoznom a gyümölcsöt Pestre, mert otthon senki se ad kétezerhatszázát egy kiló cseresznyéért. Maga szerint, mi lesz ennek a vége? Én látom útközben a tankokat, mondja, ebből semmi jó nem sült ki!

A román árusok, mert ilyenek is vannak, nem bérelnek standot, a bejáratnál kínálják a nadrágszíjakat, meg mindenféle bőrárut. Fifikások, mert a bejáratról éppen rálátni a rendőrségre. Kicsi a kereslet, de odahaza még ennyi sincs.

Jönnek az ukránok, mondja egyikük, ha ezek belépnek az EU-ba, nekünk végünk! Sőt az ukrán áru már itt is van. Az egyik asszony, nem ukrán, látszik rajta, hogy nem is árus, echte ukrán halkonzervet, édességet, gyümölcslevet, téstát, sajtot árul, de valami más is van a szatyorjában. Nem tudni, mi az, újságpapírba göngyölve, csak bennfenteseknek.

Kedvenc zöldségesemben most sem csalódtam. Az ő parasztparadicsomához hasonló nincs a piacon, de a környéken sem. Nem terem belőle sok, érzékeny áru, nehéz szállítani. Évek óta ismerjük egymást, nekem félreteszi minden héten.

A munkájából él, nagyon sok munkájából. Tavasszal két-háromszázan állnak sorba a palántájáért. A szezonban hozza a friss árut, ősszel a feldolgozott termékeket, birsalmasajtot, csalamádét, aztán jönnek a sírcsokrok, karácsonyi díszek.

Láttam az Ultrahang-interjúját, mondja, és kacsint. Nézzé, az új alkotmányból nem lehet megélni. A köztársasági elnököt nem ismerem, még egyetlen köztársasági elnök se vásárolt nálam. Őszintén szólva az is hidegen hagy, hogy hány évre választanak képviselőket.

Nem ez a kérdés! A mindennapi élet a fontos. Mit fogunk enni és mennyiért? Lesz-e víz? Lesz-e műtrágya? Ki fog termelni ebben az országban? Én ma még csinálom, de mi lesz holnap?

Tényleg, mi lesz holnap? Mi lesz veled, Magyarország?

A mesterséges intelligenciát az emberek szolgálatába! ■

Xi Jinping kínai elnök bejelentette a Mesterséges Intelligencia Világszintű Együttműködési Szervezet (WAICO) létrehozását, és közös erőfeszítésekre szólított fel egy igazságos és méltányos globális mesterséges intelligencia-irányítási rendszer kialakítása érdekében.

29 ország Sanghajban megállapodást írt alá a WAICO létrehozásáról. A megállapodás szerint a WAICO egy független, kormányközi nemzetközi szervezet lesz, amelynek székhelye Sanghajban lesz. Célja a mesterséges intelligencia terén a nemzetközi együttműködés és a globális kormányzás előmozdítása, biztosítva, hogy a mesterséges intelligencia hasznos, biztonságos és méltányos legyen, ezáltal elősegítve annak egészséges és rendezett fejlődését az egész emberiség javára.

Fotó: english.news.cn

Szerbia lefekszik Amerikának ■

Fotó: pbs.twimg.com

Szavakban folytatódik Szerbia „egy kicsit oda – egy kicsit ide” külpolitikája, a gyakorlatban lefekszenek Amerikának. Most éppen Amerikával írtak alá megállapodást arról, hogy Szerbia amerikai fegyvereket vásárol. Amerikai cégek fogják építeni a Vaskapu.III dunai vízerőművet. 50 millió dollár hitelt kap a Telekom Serbia az 5G hálózat kiépítésére. Szerb diákok részt vehetnek a Fulbright programban.

Kína: illegálisak az amerikai szankciók

Fotó: globaltimes.cn

Lin Jian, a kínai külügyminisztérium szóvivője elutasította az Oroszországgal továbbra is energiakereskedelmet folytató országokat célzó új amerikai szankciós törvényjavaslatot, kijelentve, hogy Kína határozottan ellenzi azokat az „illegális egyoldalú szankciókat”, amelyek nem alapulnak a nemzetközi jogon, és nem rendelkeznek az ENSZ Biztonsági Tanácsának felhatalmazásával. Kína minden szükséges intézkedést meg fog tenni vállalatjai és polgárai törvényes jogainak és érdekeinek határozott védelme érdekében – mondta Lin, és figyelmeztetett, hogy a kettős mérce alkalmazásával, valamint a kényszer és a nyomásgyakorlással végső soron „saját maguknak ártanak”.

Konstruktív, pragmatikus és kölcsönösen előnyös kapcsolatokat! ■

Fotó: mid.ru

„Oroszország érdekelt a más országokkal való konstruktív, pragmatikus és kölcsönösen előnyös kapcsolatok fejlesztésében... Az európai országokkal folytatott párbeszéd helyreállításának folyamata csak akkor értelmezhető és indítható el, ha azok Oroszországgal szembeni barátságtalan, sőt olykor agresszív oroszgyűlölő cselekedeteik megszűnnek, és ha ezek az államok és szövetségeik teljes mértékben elhatárolódnak az oroszellenes politikától, beleértve az országunk belügyeibe való beavatkozást is – közölte Marija Zaharova, az orosz külügyminisztérium szóvivője. Miért nem jó ez a nyugatnak? Miért nem jó ez Magyarországnak?

Zjuganov: Amerika beavatkozhat az orosz választásokba ■

„Véleményem szerint a közelgő választások történelmi jelentőségűek. Ugyanis rendkívül nehéz teljes értékű párbeszédet folytatni olyan körülmények között, amikor az úrból kezdik diktálni a feltételeiket, és bármelyik általad bevitt adatot átírhatnak. És nem szabad elfelejtenünk: 11 ezer amerikai műhold módszeresen gyűjti az adatokat. És már mesterséges intelligencia segítségével is harci műveleteket hajtanak végre, többek között Oroszország területén is. Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy ezt leküzdjük” – jelentette ki Gennagyij Zjuganov, az Oroszországi Föderáció Kommunista Pártjának elnöke a központi választási bizottságban.

Официальный интернет-с

Írd alá Te is!

A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete (KASZ) népszavazási kezdeményezést nyújtott be azért, hogy december 24-ét munkaszüneti nappá nyilvánítsák. A szakszervezet megkezdte az aláírásgyűjtést. Az aláírások összegyűjtése 2026. szeptember 4-ig lehetséges.

A kezdeményező szervezet kéri más szervezetek segítségét, és bíznak abban, hogy a civil szervezetektől, szakszervezetektől is kapnak segítséget. 2026. július 13-ától több helyszínen, személyesen gyűjtik az aláírásokat, egyelőre csak Budapesten.

BELFÖLD

LEGYEN DECEMBER 24. MUNKASZÜNETI NAP!

Aláírásgyűjtés
(helyszínek, időpontok a bejegyzésben)

+1 aláírás = +1 esély a sikerre!

TEGYÜNK ÉRTE!

GYERE EL, ÍRD ALÁ TE IS!

Amerika aligha engedi ugrálni a Tiszát

Fotó: fbcdn.net

Hajdu Márton, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke az USA-ban fejtette ki a Tisza-kormány külpolitikai elképzeléseit. Hangsúlyozta: „Magyarország ismét megbízható szövetségesként működjön, miközben nemzeti érdekeit a szövetségi rendszeren belül érvényesíti.” Na ez az, ami nehezen fog menni. Amerika aligha engedi ugrálni a Tiszát.

Ruszin-Szendi hadat üzen Oroszországnak

Fotó: honvedelem.hu

A Nyugat támogatásáért mindenkinek fizetnie kell. A magyar honvédelmi miniszter már fizet is. „Az orosz szereplők előtt végleg bezárul az ajtó a magyar védelmi szektorban. A nemzetbiztonság, a kritikus infrastruktúrák védelme, az ellátásbiztonság és NATO-tagságunk nem engednek kompromisszumot ezen a területen” – jelentette ki a NATO-barát tanácskozáson.

Hurrá, drágább lett az üzemanyag!

95 E10	Minimum - Ft/l	Átlag - Ft/l	Maximum - Ft/l
	495.0	593.5	655.0
D B7	Minimum - Ft/l	Átlag - Ft/l	Maximum - Ft/l
	467.0	612.7	679.0
100 E5	Minimum - Ft/l	Átlag - Ft/l	Maximum - Ft/l
	532.9	677.0	743.0

Jelentősen emelkedett az üzemanyagok nagykereskedelmi ára: a 95-ös benzin bruttó 14 forinttal, a gázolaj pedig bruttó 7 forinttal drágult. A mostani áremelés hátterében elsősorban a nemzetközi olajpiacon tapasztalható drágulás, valamint a Közel-Keleten kialakult geopolitikai feszültségek állnak, amelyek az elmúlt napokban felfelé hajtották a kőolaj árát. (Holtankoljak.hu). Nem mondtuk, hogy ez lesz?

A vasutasok nem várják a sült galambot

Fotó: vsz.hu

A Vasutasok Szakszervezete nem várja, hogy a sült galamb a szájukba repüljön. Cselekednek! Korszerű vasutat nem lehet korszerű munkakörnyezet nélkül építeni. A Vasutasok Szakszervezete ezért országos program elindítását kezdeményezte a Kormány felé, amely európai uniós fejlesztési források felhasználásával javítaná a vasutasok munkakörülményeit, csökkentené az energiaszükségletet és biztonságosabbá tenné a szolgálati helyeket.

Nagyköveti látogatás a Munkácsy utcában

Látogatást tett a Munkáspárt székházában Teresita de Jesús Vicente Sotolongo, a Kubai Köztársaság új magyarországi nagykövete. Thürmer Gyula elnök tájékoztatót adott a Munkáspárt életéről. Megállapodtak, hogy a Munkáspárt augusztusban megemlékezést szervez Fidel Castro születésének 100. évfordulóján.

Nógrád: Nagy Attila lett a megyei elnök

Nógrádban is megvitatták a 32. kongresszus határozatait és megválasztották a megyei szervezet elnökét. A megyei munkát továbbra is Nagy Attila vezeti, aki egyben az Országos Elnökségnek is tagja.

Szolnok: folytatni a kitelepüléseket!

Rendszeresen ki kell menni az utcára! Meg kell mutatni a Munkáspártot! Így döntöttek Bencsik Mihály megyei elnök vezetésével a szolnokiak.

A Munkáspárt nemzeti, baloldali párt – ez a jövő útja számunkra

PÁRTÉLET

A Demokrata múlt heti száma interjút közölt Thürmer Gyulával. „Amit a Tisza művel, az fasiszta diktatúra. Össze kell fogni ellene, a nemzet függetlenségét csak széles fronton lehet megvédeni. (...) A Munkáspárt nemzeti, baloldali párt. Ez a jövő útja számunkra.”

Miskolc: találkozó a polgármesterrel

Az önkormányzatokkal való kapcsolattartás, a helyi közéletben való részvétel minden szervezetünk számára fontos. E gondolat jegyében kereste fel a Munkáspárt képviselőjében Fülöp József Istvánné Tóth-Szántai Józsefet, Miskolc polgármesterét.

Tatabánya: Holbik Márton lett a megyei elnök

Komárom-Esztergom megyében nem nagy, de annál szorgalmasabb munkáspárti közösség dolgozik. Tájékoztatjuk a 32. kongresszus határozatait, mondták ki tagértekezletükön. A megyei szervezet elnöke továbbra is Holbik Márton.

Harcolj a hazugság és a tudatlanság ellen!

A Szabadságban új sorozatot indítunk „Harcolj a hazugság és a tudatlanság ellen!” címmel. Mondjuk ki az igazságot, a tényeket a szocializmusról és leplezzük le a hazugságot, a manipulációt!

A tőke ma hazudik és sikerrel hazudhat, mert az embereket megbénítja a tudatlanság, az információhiány, a hiszékenységek. A szocializmust megbuktatták 1989–90-ben, de nem győzték le. A szocializmus eszméje, emléke él és újjászületik. A kapitalizmus ezért a tudomány, a technika minden vívmányát a hazugság, a manipuláció szolgálatába állítja. Győzni akarnak, véglegesen győzni. A mi dolgunk felvilágosítani az embereket, leleplezni a hazugságokat, kimondani az igazságokat.

A német proletár író, Bertold Brecht útját követjük. Még 1935-ben írta, de ma is ugyanannyira, ha nem jobban, időszerű: „Aki ma a hazugság és a tudatlanság ellen harcol és az igazságot kívánja megírni, annak legalább öt nehézséggel kell megküzdenie. Szüksége van kellő bátorságra, hogy az igazságot megírja, jóllehet ezt úton-útfélen elnyomják; kellő okosságra, hogy azt felismerje, jóllehet lépten-nyomon el-leplezik; kellő művészi erőre, hogy azt fegyverként alkalmazhatóvá tegye; kellő ítélőképességre, hogy kiválaszthassa azokat, akiknek a kezében az hatékony lenne; kellő felfángra, hogy azt ez utóbbiaknak eljuttassa.”

Az igazság és a hazugság a gulágról

Kezdjük a tőkés média „kedvenc” témájával, a gulággal! Szinte alig van olyan interjú, ahol a riporterek ne tennék fel ezt a kérdést, mindent megsemmisítő érvnek szánva a szocializmus hiteltelenítésére. Válaszolnunk kell és tudunk is válaszolni!

Mi a gulág?

A Gulág „a javító-munka táborok főigazgatósága” orosz elnevezésének rövidítése. A nyugati propaganda kedvenc témája, amellyel „a véres Szovjetuniót”,

és szélesebb értelemben a „gyilkos, embertelen szocializmust” akarták és akarják „leleplezni.”

1930 és 1959 között a Gulág felelt a szovjet büntetésvégrehajtás javító-munkatáborainak irányításáért.

A nyugati propagandának óriási segítséget adott Alekszandr Iszajevics Szolzsenyicin (1918–2008) orosz író „A Gulag-szigetvilág” című könyve, amely 1973-ban Párizsban jelent meg. A könyvet a Szovjetunióban betiltották. Az író külföldre emigrált és vállalta a szovjetellenes ideológiai hadjárat egyik jól jövedelmező főszerepét.

A szó nagy betűvel írandó, ha magáról az intézményről beszélünk, és kis betűvel, ha a jelenség általánosításával van dolgunk,

Igaz-e, hogy a gulág a szocializmus jelensége?

A gulág nem a szocializmus jelensége. Bűnözés minden országban van. Büntetőrendszerek is vannak a világ minden országában.

A szovjet büntetőrendszert az 1930-as években hozták létre. Az ország nagyságát és a történelmi helyzet miatt számos sajátos vonást mutatott, de semmi esetre sem volt rendkívüli.

Az Egyesült Államokban is az 1930-as években hozták létre a szövetségi börtönrendszert. Az amerikai börtönökben is dolgoztatták az elítélteket és a túlszűfolttság miatt sok volt a haláleset is.

Igaz-e, hogy a Gulág a tömeges szenvedés helye volt?

A Gulág többféle büntetésvégrehajtási formát tartalmazott. Egyetlen épeszű ember sem nevezné a gulágot kellemes helynek, de nem volt a tömeges szenvedés helye.

Az 1930-as években a szovjet büntetőrendszer a következőket foglalta magában: börtönök, munkatáborok, a Gulág munkakolóniai és speciális nyílt zónák.

A munkatáborokba azokat küldték, akik súlyos köztörvényes bűncselekményeket követtek el (például gyilkosság, nemi erőszak, gazdasági bűncselekmények). Ide kerülhettek az államellenes cselekményekért elítéltek is.

1940-ben 53 munkatábor működött. A munkatáborban letöltött meghatározott idő után a fogvatartott enyhébb rendszerű munkakolóniába vagy speciális nyílt zónába kerülhetett.

A munkatáborok általában nagy kiterjedésű területek voltak, ahol a foglyok szigorú felügyelet és őrzés mellett éltek és dolgoztak.

A Gulág rendszerhez 425 munkatelep is tartozott. Ezek sokkal kisebbek voltak, mint a táborok, a fogvatartásuk nem volt olyan szigorú, és a felügyelet is kevésbé volt szigorú. Ide kerültek a rövid büntetést kapott elítéltek. Lehetőségük volt szabadon dolgozni a vállalatoknál és a mezőgazdaságban, és a civil társadalom részét képezték.

A speciális nyílt zónák többnyire mezőgazdasági területek voltak azok számára, akiket száműzésbe küldtek (például a kulákokat a kollektivizálás során). Azok, akiknek a bűne kevésbé volt súlyos, ezekben a zónákban tölthették le büntetésüket

Igaz-e, hogy a gulág haláltábor volt?

Nem, nem igaz! A táborokban tapasztalt halálozás nem a „véres rezsimhez” kapcsolódott, hanem az ország általános problémáihoz, a gyógyszerek és az élelmiszerek hiányához. A legszörnyűbbek a nagy háború évei voltak, amikor a hitleri „európai unió” támadása a szovjet nép elleni népiirtáshoz és az életszínvonal hirtelen zuhanásához vezetett még a szabad területeken is.

A nyugat állítása szerint a gulág táboraiban milliókat öltek meg. Szolzenyicin azt állította, hogy a munkatáborokban elhunyt 60 millió vagy annál is több ember halt meg. Amerikai „kutatók” szerint 1930 és 1953 között 12 millió politikai foglyot öltek meg a munkatáborokban.

Az archívumok másról tanúskodnak. Dmitrij Volkogonov szovjet és orosz történész, aki Borisz Jecsin elnöksége alatt a szovjet archívumokat vezette, a következő számot hozta fel:

1936–1938 folyamán 30 ezer embert ítélték halálra katonai törvényszékek. Egy másik adat a KGB-től származik: 1930 és 1953 között (vagyis 23 év alatt)

786 ezer embert ítélték halálra ellenforradalmi tevékenység miatt. Ebből a többséget 1937–1938-ban ítélték el. Az adatok szerint a halálos ítéletek 50 százalékát nem hajtották végre, munkatáborbeli büntetésre cserélték.

Egy másik rágalom a Szovjetunióval szemben a börtönökben és táborokban töltött korlátlan időtartam. Ez is egy újabb hazugság. A sztálini korszakban bebörtönöztek többségét általában legfeljebb 5 évre ítélték el. Így például az Oroszországi Föderáció területén 1936-ban az elkövetők a következő ítéleteket kapták: 82,4 százalék 5 évig, 17,6 százalék 5–10 évig.

1937-ig a 10 év volt a lehetséges maximális büntetési időtartam.

A munkatáborokban elhunytak száma évről évre ingadozott: 1934-ben a fogvatartott 510 ezer ember 5,2 százaléka halt meg. 1938-ban a fogvatartottak száma 996 ezer volt, a halálozás aránya 9,1 százalék.

A legmagasabb értékek a Nagy Honvédő Háború legnehezebb éveiben voltak. 1942-ben 1,4 millió elítélt 18 százaléka, 1943-ban a 983 ezer fogvatartott 17 százaléka halt meg. Ezt követően a háború végével és az ország anyagi életkörülményeinek rendeződésével a halálozási arány hirtelen visszaesett. 1953-ban 1,7 millióan voltak a gulág intézményeiben, de már csak 0,3 százalék hunyt el.

Igaz-e, hogy rabok építették a szovjet gazdaságot?

A szovjet gazdaságot a szovjet emberek, munkások, parasztok, mérnökök építették fel. A foglyok hozzájárulása a Szovjetunió gazdaságának felépítéséhez elhanyagolható volt. A gulág munkaerőit ugyanakkor számos nagy építkezésen hasznosították.

A nyugat állítása szerint a szovjet gazdaságot a bebörtönzött tömegek építették fel. Az igazság itt is más!

A fogvatartottak munkaereje tömeges igénybevételenek szükségességét az élet diktálta. 1929 tavaszán született javaslat arra, hogy hozzanak létre munkatáborokat minden három évre vagy annál hosszabb időre elítélt személyek foglalkoztatására az ország északi peremvidékeinek kihasználására, természeti kincseinek kiaknázására.

A 200 milliós Szovjetunió munkaerő-állománya 1937-ben mintegy 120 millió fő volt. Az elítéltek ennek maximum 2 százalékát teszik ki. Erre az időszakra azonban az iparosítás nagy része befejeződött. Az iparosítás időszakában a foglyok átlagos száma a Szovjetunió munkaerő-állományának körülbelül 0,8 százalékát tette ki.

Igaz-e, hogy Szovjetunió a „népek börtöne” volt?

A Szovjetunió hetvenéves története tele volt nehézségekkel, ami együtt járt a bűnözés növekedésével. Az állam szigorúan fellépett a bűnözés ellen, de a helyzetet figyelembe véve az elítéltek száma sohasem volt kirívóan magas. A Szovjetunió nem volt a „népek börtöne”.

A köztörvényes bűnözés érthető, hiszen a Szovjetunió évtizedeken át küzdött a szegénység, a gazdasági problémák ellen. A polgárháború idején rengeteg gyermek került az utcára és lett a bűnözők áldozata. A második világháború után megszorodtak a fegyveres bandák is.

Az államellenes bűncselekményeknél nem lehet elfelejteni, hogy a nyugat 1917-től folyamatosan igyekezett megfojtani a Szovjetuniót, szembeállítani a lakosságot a szocialista rendszerrel.

1937-ben a Szovjetunió lakossága 162 millió volt. 1,2 millió ember volt a gulágban. 87 százalékuk köztörvényes bűnöző. 1938-ban 1,9 millió elítélt volt, a köztörvényesek aránya 81 százalék volt. 1939-től a háború kitöréséig a foglyok száma csökkenni kezdett.

A köztörvényesek aránya 1947-ben volt a legalacsonyabb. A 172 milliós lakosságból 1,7 millió volt elítélt. 40 százalékuk volt köztörvényes. A táborok megteltek a különböző bandák embereivel, és azokkal, akik a megszállás alatt együttműködtek a németekkel.

1950. januárban volt a legmagasabb a regisztrált foglyok száma. A 179 millióra emelkedett lakosságból 2,6 millió volt az elítéltek száma. A köztörvényesek aránya 77 százalék volt. A növekedést a háború utáni

nehéz viszonyok között az elszabadult erőszakhullám, a szervezett bűnözés, a banditizmus idézte elő.

A fentiekből az is látszik, hogy a Szovjetunióban nem politikai foglyok töltötték meg a börtönöket. Politikai okokból, államellenes cselekedetekért 1921 és 1953 között, azaz 33 év alatt, körülbelül 3,8 millió főt ítéltek el. Közben volt intervenció, polgárháború, német agresszió.

2012-ben az Egyesült Államok lakossága 314 millió volt és 2,2 millió ember volt börtönben. 2026-ban 342 milliós lakosság mellett 1,8 millió ember van börtönben, 98 szövetségi börtönben, 3 ezer helyi börtönben, 1 277 fiatalok számára fenntartott javítóintézetben, 220 bevándorlási fogva tartási központban és 77 indián rezervátumokban, valamint katonai börtönökben, polgári kényszerkezelési központokban, állami pszichiátriai kórházakban, további 5,5 millió ember állandó rendőrségi megfigyelés, további 2 millió hatósági egészségügyi kontroll alatt.

Tény, – amint Viktor Zemszkov archív dokumentumok alapján meggyőzően bizonyította – hogy a Szovjetunió lakosságának túlnyomó többsége (több mint 97,5 százalék) 1918 és 1958 között semmilyen formában (letartóztatások, száműzetések, kulákok felszámolása) nem volt kitéve politikai elnyomásnak.

Tény az is, hogy a szovjet emberek kiálltak a szocializmus, a munkáspárt hatalom mellett. 1941–45 között a németek mintegy 5,7 millió szovjet hadifoglyot ejtettek, de ezek elenyésző része volt hajlandó a németek oldalára állni.

Tény az is, hogy a németek által megszállt területeken ezer emberből legfeljebb 14 volt hajlandó kollaboráns lenni, azaz valamilyen formában együttműködni a németekkel. Az oroszok és belaruszok közül csak 4 fő, de a mai Ukrajna nyugati részén és a Baltikumban 70 fő lett kollaboráns.

Tény, hogy a szovjet emberek képesek voltak a második világháborúban harcba menni „Sztálinért és a hazáért!” és a szovjet nép képes volt 27 millió embert feláldozni a győzelemért. Erre csak szabad, magabiztos nép képes.

Szemléletváltás kell a túléléshez

Beszélgetés a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya megyei elnökével

Erőtraktor-bemutatót és tesztvezetést tartottak Sombereken. Itt készült interjú Rittlinger Józseffel, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya megyei elnökével a mezőgazdaság pillanatnyi helyzetéről.

Elnök úr, Ön mint a NAK megyei vezetője, hogyan értékeli a mezőgazdaság helyzetét? Mire számíthat az ország?

Elég fogós, nehéz ez a kérdés, és sok mindenre nem tudom a választ. Sajnos azt tudom, ami az elmúlt időszakban van, meg volt. Nincsenek egyszerű helyzetben a gazdálkodók. Az aratásnak a vége felé tartunk, egy-két kisebb darab vár még betakarításra. Szalmabetakarítás folyik, a tarlóhántások egy kicsit megálltak a száraz időjárás miatt. Szalmabetakarítás is inkább a hajnali órákban, meg az éjszakai órákban történik, mert nagyon-nagyon meleg van. Azt lehet érzékelni, és sajnos nagyon sok géptűzünk volt: bálázótűz, kombájntűztől kezdve minden.

Milyenek a betakarítási eredmények Baranyában? Árpából 6,7 tonna hektáronként, búzából 6,6 tonna, repceből 3,5 tonna, magborsóból 3,2, és akkor vannak még a tavasziak, ami igen változó: 4,5-től egészen az 5,5-ig vannak. Úgy gondolom, hogy ez erős közepes eredménynek számít.

Még hálásak lehetünk ilyen eredményekért, mert tőlünk keletre sokkal-sokkal másabb számokat mondanak. Minél inkább keletre érünk az országban, annál rosszabbak az eredmények. Csongrádban és Békés környékén egy tonna alá is besüllyedtek a vágási eredmények, legyen szó akár árpáról, akár búzáról, akár másról. Sajnálom is ottani gazdatársaimat. Ők is megtettek mindent, de eredmény még sincs.

Sajnos az éghajlatváltozással és a klímaváltozással kell megküzdenünk, nap mint nap ezzel szembesülünk. Ha a következő egy hétben még lesz számottevő csapadék, amit a növények tudnak értékelni, vagyis legalább 8 mm fölött, a kukorica, a napraforgó, a szója és a tavaszi vetések is elfogadható eredményt tudnak produkálni. Természetesen nem mindenhol: vannak olyan táblák amelyek már-már kisültek, de vannak még nagyon jó helyzetben lévő táblák is.

Azt tudni kell a megyéről, hogy a megye nyugati részén megfelelő csapadék volt egész évben, tavalyi évben is. A nyugati résztől visszafelé jövünk a Mecsekig bezárólag – mert általában még a Mecsek és környéke le szokta húzni a csapadékokat –, és onnan-

tól, ahogy jövünk egyre a Duna irányába, egyre hektikusabb, egyre kevesebb a csapadék. Ha megnézzük a mostani környezetet: itt vagyunk Sombereken, itt hat hete nem esett még 2 mm-es eső se. A növények nagyon szomjaznak utána, a föld is nagyon szomjazik.

Megszakítottuk a betakarítási munka után a tarlóhántásokat is, nem szeretnénk a földet bolygatni. A tarlót úgy hagyjuk, a szalmával borítva, és már áttértünk arra, hogy egy kicsit magasabb tarlót hagyunk, hogy egy kicsit árnyékolja be a talajt. Úgyhogy szemléletváltásra van szükség. Mindenki, úgy gondolom, a saját gazdaságában ezt át tudja értékelni: más műveletekre van szükségünk. A megszokottat, hogy „így szoktuk”, azt el kell felejteni.

- Öntözés?

Öntözési lehetőség van Baranyában. Feltéve, hogy lesz elég víz. Mára a Duna is kritikus szintre süllyedt. A hajózás teljesen megszűnik, a közlekedést leállították, tizenkét tonnánál nagyobb tehergépjárművekkel nem tudnak ráhajtani a kompra. Én azt látom, hogy a víznek nagyon nagy jelentősége van. Sajnos a mélyebb kutak is elkezdtek kiszáradni. Alatta van pont egy 85 hektáros halastó, abból 2,5 méter víz hiányzik. Ki lehet számolni, hogy ez hány százmillió liter víz. És az a baj, hogy ezekből a tavakból, az árkokból hiányzik a víz, és ezáltal a körforgás is sajnos megszakadt. A párolgással nem tud az a nagy mennyiségű víz fölmenni és utána újra visszahullani. És az a legnagyobb baj: 2017 óta folyamatos a csapadékhiány. És ha azt vesszük, 2017-től számolva a mai napig összesen több mint 1000 mm hiányzik a baranyai földekből.

A gazdák valamilyen társulási formában tudnak-e esetleg hatékonyabban tenni ezekkel a problémákkal szemben?

Igen, vannak ilyen öntözési közösségek, vannak ilyen lehetőségek. Egy kis szemléletváltásra lesz szükség a gazdálkodóknak, meg úgy gondolom nekem is, meg nekünk is, minden gazdatársnak: egy picit össze kell fogni. Régen úgymond magányos harcosként vívtuk a csatáinkat a földekért, meg a terményekért, meg az eladásokért... Tehát itt azért össze kell fogni az inputanyagok vásárlásánál, össze kell fogni az öntözésben, össze kell fogni esetleg akár egy gépvásárlásnál, egy új technológia bevezetésénél, újfajta növényeknél. Tehát én úgy gondolom, hogy van lehetőség, ez semmi másról nem szól, mint a gazdálkodónak a szemléletváltásáról.

Ha a szemléletváltás meg tud történni, akkor jó irányt vehetnek a dolgok. Sajnos tudjuk, hogy van egy régi, beidegződött kép a gazdálkodókban. Tudjuk, hogy volt egy rendszer, amit a gazdálkodók nem annyira szíveltek, és – úgymond – „közösödnek”. De én úgy gondolom, hogy ezt át kell tudni törni, és ha ezt áttörtük, akkor utána egy kicsit jobb lesz.

Jurij Gagarin, a hős és az ember

Lev Danyilkin „Gagarin” című könyvéről

Manapság nem sok jót olvashatunk a Szovjetunióról, a szocializmus hét évtizedéről. Tények helyett az előítéletek uralkodnak, az igazság helyett féligazságok, sőt hazugságok.

A helyzet csak romlott az ukrainai háború kirobbanása óta. Oroszországot agresszornak

nyilvánította a nyugati propaganda, olyan országgá, amelynek agresszivitása szerintük a szocialista múltban gyökeredzik. Egy rossz rendszernek pedig nem lehetnek jó szereplői, hősookról már nem is beszélve.

Ebben a helyzetben üdítő kivétel a Gagarin című kötet. Szerzője Lev Alekszandrovics Danyilkin orosz író, irodalomkritikus, újságíró és fordító. Az eredeti mű 2011-ben jelent meg. A magyar kiadásra „csak” 13 évet kellett várni. Hála a Helikon Könyvkiadónak 2024-ben került a magyar olvasók elé.

A hős és az ember

Jurij Alekszejevics Gagarin (1934-1968) a világ legismertebb személyiségei közé tartozik. Az ember, aki végrehajtotta az első űrrepülést.

Danyilkin könyvével egyszerre akar rombolni és építeni. Jurij Gagarin sokoldalú képét akarja bemutatni, nem csupán hősként, hanem egy nagy változások korszakában élő, összetett személyiségként is ábrázolva őt.

Gagarin, az űrpilóta, a hős kell az 1960-as évek Szovjetuniójának. Könyörtelen verseny folyik Amerikával, egyre fokozódó hidegháború. Fel kell mutatni, hogy a Szovjetunió többre képes, mint Amerika, sőt meg kell győzni az emberiséget, hogy a szocializmus jobb, mint a kapitalizmus.

Ez a hatalom, a szovjet párt és állam szándéka, és a cél eléréséhez felépítik Gagarin imázsát. Danyilkin bemutatja, hogyan formálta és teremtette meg a szovjet propaganda az ideális bálványképet. Gagarin alkalmas személy erre, vállalja, érti a küldetés fontosságát. Nem szerepet játszik, önmagát adja.

A szerzőnek nem szándéka megsemmisíteni a mítoszt, a hős szobrát, inkább kulturális jelenségként vizsgálja azt, megkísérelve feltárni a valódi embert, aki okosabb, ironikusabb és összetettebb volt, mint bronz mása.

A szerző óriási munkát végzett, különféle írásos forrásokból, beszélgetésekből és visszaemlékezésekből gyűjtött össze információkat.

Gagarinban nem csupán a „nép egyszerű fiát”, a hétköznapi embert látja, hanem egy összetett, sokoldalú személyiséget is, kiemelkedő képességekkel. Kiemeli Gagarin fenomenális memóriáját, éles elméjét, koncentrálóképességét és az információk gyors befogadására való képességét. Beszél Gagarin magas érzelmi intelligenciájáról és

szociális készségeiről, amelyek karizmatikus személyiséggé tették.

Gagarint ambiciózus és őszinte személyiségként ábrázolja. Miért is ne? Gagarin valóban kitartóan és magabiztosan haladt célja felé: az iskolapad, a szakmunkásképző, a szaratóvi ipari technikum, a repülőklub, a katonai repülőiskola, a katonai légi mérnöki akadémia, mind-mind egy lépcső az űrrepüléshez vezető úton.

A szerző bemutatja Gagarin kötődését az orosz tudományhoz. Gagarin 1952 szeptemberében előadást tartott Konsztantyin Ciolkovszkij életéről, a rakétahajtoművekről és a bolygóközi utazásokról szóló tanításáról. Ciolkovszkij az orosz űrkutatás halhatatlan klasszikusa.

A katonai repülőiskola elvégzése után Gagarin szolgálati helyként a szörnyen kényelmetlen Északi-sarkvidéket választotta. Számára „sarkvidéki pilótának lenni – hogy érthetőbben fogalmazzak – a legmenőbb dolog volt; talán csak a kísérleti pilóta munkája volt ennél is menőbb. Nem egyszerűen pilóta – hanem Sarkvidéki Pilóta. Ténlen, éjszaka, hóiharban is repülhet, kizárólag műszerek segítségével; és soha nem adja fel” – írja a szerző.

Miután elindult a harmadik műhold, amely megkezdte a Holdat, lefényképezte annak a Földről láthatatlan részét, és továbbította a fényképeket a Földre, Gagarin – miután a rádióból meghallotta ezt a hírt – a katonai szabályzatnak megfelelően jelentést tett. A jelentés tömör és egyértelmű volt: „A Szovjetunióban folyó űrkutatások bővülésével szükség lehet emberekre tudományos űrrepülésekhez. Kérem, vegyék figyelembe lelkes vágyamat, és ha lehetséges, küldjenek el speciális kiképzésre.”

Gagarinnak bizonyos értelemben szerencséje van. A sors egy másik kivételes emberrel hozza össze. A szovjet űrprogram vezetője Szergej Koroljov. Ő jut arra a következtetésre, hogy az űrrepülésre a pilóták, elsősorban a sugárhajtású vadászipilóták a legalkalmasabbak. A vadászipilóta pontosan az a sokoldalú szakember, akire szükség van. Együlékes, nagy sebességű repülőgéppel repül a sztratoszférában. Ő egyszerre pilóta, navigátor, rádiós és fedélzeti mérnök.

Danyilkin részletesen, szinte műszaki pontossággal írja le az űrrepülésre való felkészülést, magát a „Vosztok-1” küldetést és annak kockázatait. Gagarin nem passzív utasként jelenik meg, hanem magasán képzett kísérleti pilótaként, aki tisztában van a veszélyekkel és felkészült a rendkívüli helyzetekre. „Személyes bátorsága és higgadt gondolkodása ugyanolyan része a sikernek, mint maga a rakéta.”

„1960. január 11-én a Szovjetunió Honvédelmi Minisztériumában kiadták a Légierő Főparancsnokságának 321 141. számú, szigorúan titkos irányelvét »A 26 266-os katonai egység és az 1. számú légierő-csoport létrehozásáról«. Így kódolták a leendő Űrhajós-képző Központot (Légierő Űrhajós-képző Központ) és az első űrhajós-osztagot.”

Az első emberes űrrepülésre való felkészülésről szóló fejezetek lélegzetelállítóak. Feszültséggel telítettek, lehetővé téve az olvasó számára, hogy átérezze az űrhajósok által átélt megpróbáltatások súlyát.

1961. április 12-én a rádió bejelentette a szovjet űrhajó indítását, amelynek fedélzetén egy ember tar-

tózkodott. Danyilkin részletesen mesél Jurij Gagarin életéről az űrrepülés utáni években is.

Gagarin egy pillanat alatt az ország szimbólumává és fontos állami személyiséggé válik. A nemzeti hős és diplomata. Naptárát találkozik, látogatások és állandó utazások töltötték ki. Személyes szabadsága korlátozott volt; folyamatosan figyelték és őrizték.

Lenyűgöző Gagarin pszichológiai portréjának mélysége, aki nem „mosolygós, naiv egyszerű emberként” jelenik meg, hanem okos, finom érzékű, ambíciós és önreflexív személyiségként, aki tökéletesen megértette egyedülálló szerepét, és méltósággal és belső fájdalommal viselte ezt a keresztet.

A könyv leírja azokat az erőfeszítéseit, amelyekkel visszatért a valódi munkához, beleértve a repülési felkészülést, a diplomamunkájának megvédését a N. E. Zsukovszkij nevét viselő Katonai Repülőmérnöki Akadémián, valamint az új űrrepülésről szóló álmait, amelyeket identitásának megtalálására irányuló kísérletként lehet értelmezni.

Mi lett volna, ha?

A szerző rendkívül körültekintően közelíti meg a 1968. március 27-i tragédiát és rejtélyt, Gagarin halálának napját. A szerző nem kínál összeesküvés-elméleti magyarázatot, de aprólékosan elemzi az utolsó repülés minden körülményét: Gagarin állapotát, a repülőgép műszaki meghibásodásait, a vezetés intézkedéseit, az időjárási viszonyokat, valamint az ütközés vagy az örvénynyomba kerülés lehetőségét.

A tragédia témája elkerülhetetlen kimenetelként tárul fel: az ország legjobb pilótája, akit státusza miatt megfosztottak a megfelelő repülési gyakorlattól, bonyolult körülmények között, elavult technikai eszközökkel olyan helyzetbe kerül, ahol már nem elegendő a szakértelme. Ez a történet a szerző szerint arról szól, hogy a hőst létrehozó rendszer hogyan vezetett közvetve a halálához.

Nehéz elhinni, de Gagarin – a világ első űrhajósa – ma is a kortársunk lehetne. 92 év – ez természetesen igen előrehaladott kor, de szerencsére vannak, akik ennél is tovább élnek. Hogyan alakult volna Gagarin további élete? Ahogyan a szerző írja, Gagarin, aki csupán egyszer repült az űrbe, új űrkutatási teljesítményekről álmódzott – arról álmódzott, hogy ő legyen az első ember a Holdon.

Danyilkin szerint, Gagarin lehetett volna a Szovjetunió első elnöke. Lehet, hogy igen, lehet, hogy nem. Egy biztos: vele jobban járt volna a világ, mint a tényleges első és egyben utolsó elnökkel, Mihail Gorbacsovval.

De mi lett volna valójában? Milyen további célokat tűzött volna ki maga elé Gagarin? Hogyan alakult volna személyisége? Hogyan reagált volna az országban és a világban bekövetkező hatalmas változásokra? Mit tett volna, mire gondolt volna, mit érzett volna?

Nem, mindezt egyszerűen lehetetlen elképzelni. Ő – örökké fiatal.

Az örökkévalóságba, a történelembe való távozását össze lehetne hasonlítani egy rockcsillag távozásával, de éppen az a lényeg, hogy ő – összehasonlíthatatlanul jelentősebb. A csillaga – sokkal ragyogóbb. Ő – egyedülálló. Áttörést hajtott végre az ismeretlenbe. Az első ember, aki elhagyta a bioszféra határait.

A könyv a mai kor terméke. Nem mentes a szovjetellenes megjegyzésektől. „A Gagarinról szóló közkeletű elképzelést a szovjet propaganda formálta, az a manipulációs gépezet, amely siralmas hírnévre tett szert az információk eltorzításában elért sikereivel.” Így a szerző. Nos, lelke rajta!

A szerző nem tudja letagadni, hogy az első űrrepülés mögött a Szovjetunió sikere állt. Az a tény, hogy a Szovjetunió képes volt erőforrásait egy rendkívül drága projektre koncentrálni.

A kötet zárszavában a szerző többet is mond az eredeti szándékánál. Már nem csak Gagarinról beszél, a kapitalizmusról mond ítéletet. „A kapitalizmus lehet nagyon kényelmes, de, akárhogy is nézzük, a jövőképe az összes lehetséges közül a legalantasabb. Az emberek úgy élhetnek, ahogyan akarnak, de legalább be kéne látniuk, hogy elméletileg voltak más lehetőségeik is. És íme, itt van Gagarin, Ciolkovszkij és Koroljov elvének közvetítője és ellenpólusa ennek az alantasságnak.”

Diktatúra helyett demokráciát!

A Munkáspárt nyilatkozata

1. A Tisza-kormány erőszakkal, fondorlattal, manipulációval keresztülverte az alaptörvény módosítását. Diktatúrát építenek, nem demokráciát. Tisztelet helyett megalázzák a népet, saját játékszerükké teszik. Bizalom helyett félelmet, segítség helyett kiszolgáltatottságot teremtenek. A köz, a nép mind-mind csak látszat. A valóság a bosszú, a leszámolás vágya.
2. Egyetértünk a távozó köztársasági elnök szavaival: „Az Alaptörvény 17. módosítása töréspontot hozott a magyar alkotmányos demokráciában. Közjogi méltóságok jogállamiságot és az intézmények függetlenségét nyíltan sértő elmozdításával, a választójog példátlan korlátozásával olyan negatív precedenst teremt, amely mély sebet ejt a demokrácia, a hatalmi ágak megosztása és a jogállamiság alkotmányos értékein.”
3. Semmi sem történt váratlanul. Lengyelország példája megmutatta, hogy mi lesz, ha a Tisza győz. Kő követ nem marad, leszámolnak ellenfelekkel, lebontják a liberális uralmat gátló intézményeket, nyílt diktatúrát teremtenek.
4. A totális népbútítás ellenére áprilisban közel hárommillió ember nem szavazott a Tiszára. Ha megszervezik őket, nagy erő! Ha megszervezik! De senki nem állt az élükre, senki sem emelte magasra a zászlót. A Fidesz is, a KDNP is egy perc alatt megadták magukat. Lemondtak, eltűntek, elbújtak, átálltak. A Mi Hazánkkal együtt konstruktív ellenzéket akartak játszani a diktatúrával szemben.

5. A nyílt diktatúra ellen a köztársasági elnök szállt harcba. A jog minden lehetőségét kihasználta, de ez nem volt elég a diktatúrával szemben. Kiállt igaza mellett, de nem vállalta sem a vezér, sem a mártír szerepét.

Nem volt kire támaszkodnia. A Fidesz-KDNP két tüntetésre volt képes, a célok világos megfogalmazása nélkül.

Az Alkotmánybíróság leszerepelt. A bírók egy része megfutamodott, nem szállt be a demokráciáért folytatott harcba.

A közvélemény nem mozdult meg a demokrácia védelmében, A Tiszának cirkuszi mutatványokkal sikerül a közvéleményt lekötöni, másokat pedig félelemben tartani.

6. Tisztelet azoknak az értelmiségieknek, akiknek volt bátorságuk nyilvánosan is bírálni a kormány demokráciaellenes támadását. Készek vagyunk a párbeszédre, a közös cselekvésre.
7. A Munkáspárt már a választás előtt figyelmeztetett a diktatúra veszélyére. Az április óta megtett lépéseket elítéltük, kimondtuk, hogy Magyarország elindult a liberális töke legszélsőségebb erőinek diktatúrája, a fasizmus felé.

Évtizedek óta először elmentünk a Fidesz-KDNP tüntetésére, mert valljuk: a diktatúrával, a fasizmussal szemben széles összefogásra van szükség.

8. Az elmúlt hetek megmutatták a magyar kapitalizmus mély válságát. Az orbáni államkapitalizmus felélte tartalékait. A Tisza-kormány a nyugat pénzéért és politikai támogatásáért cserébe feladja a nemzeti függetlenséget, Magyarországot a multinacionális töke kiszolgálójává teszi. Eltiporja a polgári demokrácia eddig tiszteletben tartott elveit. Nem kétséges, hogy mindennek az árát a magyar nép fizeti meg.
9. Van kiút! A kapitalizmus bajait nem lehet kapitalizmussal gyógyítani. Kapitalizmus helyett új közösségi társadalom! Diktatúra helyett demokrácia!

Budapest, 2026. július 20.